

Olvasóink írják

Levelezési rovatunkban készséggel közöljük Olvasóink leveleit, kérdéseit észlelési és távcsőkészítési témakörökről, helyt adunk munkánkkal kapcsolatos véleményüknek. Várjuk leveleiket postacímünkön: MCSE 1399 Budapest, Pf. 701/29.

Tisztelt Szerkesztőség!

A Meteor 1991/9. számában, a Csillagászati hírek rovatban nagy érdeklődéssel olvastam a Sivatagi meteoritok című rövid hírt. Ha megengedik, egy tudományos-kulturtörténeti "epizóddal" egészíteném ki ezt az izgalmas kis írást.

1927—1929 között Antoine de Saint-Exupéry Afrika északnyugati részén teljesített szolgálatot, mint a Toulouse—Dakar-i postarepülő-vonal pilótája. Életének erről az időszakáról írta Az ember földje című csodálatos dokumentumkönyvét. A repülés nem éppen veszélytelen hőskorában "szárnyra kelt" francia pilóta-író hatalmas lelkesedéssel eleveníti fel említett művében egy "meteoritmező" felfedezésének érdekes pillanatait:

"A saharai parton (Spanyol Saharáról van szó -- D.T.K.) Cap Juby és Cisneros között az ember fennsíkok fölött repül el, olyanok, mint egy-egy csonka kúp, szélességük néhány száz lépés és harminc kilométer között váltakozik. Magasságuk meglepően egyforma: mintegy háromszáz méter. S ezen egyforma szinten kívül egyforma a színük, talajuk anyaga, sziklájuk alakja. Mint egy szentély oszlopai, magányosan merednek ki a homokból, s még mutatják a szétrombolt oltárlap nyomait -- ezek a magányos oszlopok is tanúskodnak egy hatalmas fennsíkról, amely valaha egyesítette őket. (...) egy alkalommal leszálltam az egyik ilyen platón, egy mór követet vittem, s mielőtt ott hagytam volna, utat kerestünk, amelyen leereszkedhetünk. A fennsík azonban

minden oldalon merőleges sziklafalban végződött; ezek a hullámos, drapériaszzerű sziklafalak meredeken zuhantak a mélységbe. Lehetetlen volt lejutni.

Mielőtt föl szálltam volna, hogy másutt alkalmasabb terepet találjak, időztem még egy keveset itt. Boldogság -- lehet, gyerekes boldogság fogott el, hogy olyan területen hagyhatom lábam nyomát, amelyet eddig még soha senki, se ember, se állat nem illethetett. (...) Soha európai nem kutatta ezt a területet. Végtelenül szűz homokot tapostam. Én voltam az első, aki egyik kezéből a másikba csorgatja, mint drága aranyat, ezt a kagylókból lett port. Az első, aki megtöri a csöndet. Ezen a sarki jégmezőre emlékeztető tetőn, amelyen soha egyetlen fűszál sem nőtt, mint egy szélhordta mag, én voltam az élet első tanúsága.

Fejem fölött kigyulladt egy csillag -- és én tünődtem. Arra gondoltam: ez a fehér felszín százezer esztendőök óta egyedül a csillagoknak állt nyitva. Kifeszített szeplőtlen abrosz a tiszta ég alatt. S hirtelen megdobbant a szívem, mint egy nagy fölfedezés pillanatában, amikor ezen a terítőn vagy húsz lépésre tölem, megpillantottam egy fekete kavicsot.

Háromszáz méter vastag kagylórétegen álltam. Ez a roppant tömb, mint döntő bizonyíték, mondott elene annak, hogy itt kő lehessen. A föld alatti mélyben kovakövek nyugszanak talán, a föld lassan emészti őket, de milyen csoda emelhetne föl csak egyet is közülük erre a nagyon is új földszintre? Szívdobogva vettem föl hát, amit találtam: kemény, fekete, ökölnyi, csepp formájú kavics volt, nehéz, mint az érc.

Egy almafa alá terített abroszra csak alma hullhat, egy csillagok alá terített abroszra csak csillagok pora: soha meteor eredete világosabb nem volt.

S amint fölemeltem egyszerűen a fejemet, arra gondoltam, hogy erről az égi almafáról több gyümölcs

hullhatott le. Ott találtam meg őket, ahová hajdan lehullottak, s ahol százezer esztendő óta soha semmi nem zavarhatta meg a nyugalomukat. Mert más anyaggal nem vegyülnek el. S mindjárt kísérletet is végeztem, hogy bebizonyítsam föltevésemet.

Bebizonyosodott. Körülbelül hektáronként találtam egy követ. Mind ugyanolyan fagyott lávacsepp, ugyanaz a fekete gyémánt. Így váltam tanújává, mintegy megragadó pillanatfölvételben, csillageszmérom magasából, ennek a lassú tűzzápornak."

Eddig az idézet. Az ember földje a repülés történetének annyira hiteltelies lírai dokumentuma, hogy úgy gondoljuk, megvádolnánk Saint-Exupéryt, ha meteoritmezőjét nem valószínűsít, hanem csupán az írói fantázia tudományos kalandjának tekintenénk. De minden bizonnyal a meteoritkutatóknak válna izgalmas tudományos kalandjává újra fölfedezni, megkeresni azt a "százezer esztendő óta csillagok alá terített abroszt", azt a 300 méter magas, meredek sziklafalaktól védett, elhagyott fennsíkot, ott, a "szaharai parton, Cap Juby és Cisneros között". (Dáné Tibor Kálmán, Kolozsvár)

Tisztelt Szerkesztőség!

Bosszúságomnak szeretnék hangot adni. Rosszkedvem oka az, hogy a Meteor leg többször késve kapom kézhez! Általában a hónap végén érkezik meg, amikor már nem minden téma aktuális benne. De volt már példa rá, hogy meg sem kaptam (pl. a februári vagy a szeptemberi számot). (Király Tibor, Kaposvár)

Tisztelt Szerkesztőség!

Azzal a kéréssel fordulok Önökhöz, hogy a Meteor 10-es számát szíveskedjenek kicserélni, mert nyomdahiabás. A nyomdahiabák a 22. és a 27. oldalon fordulnak elő. Mindkét oldal üres. (id. Domby György, Szigetszentmiklós)

Kedves Olvasóink!

A Meteor-példányok kb. 40%-át saját erőből juttatjuk el előfizetőinkhez, jórészt amatőrtársaink segítségével. Megesik, hogy hetekkel később jutnak el a példányok néhány címzetthez -- végeredményben szíveségi munkáról van szó! Néha a Posta is "megtréfál" bennünket, de ez ellen nem lehet mit tenni. A jövőben igyekszünk a minimálisra szorítani az önerős terjesztést, bár ez jelentős többletköltséggel jár. Az októberi példányok között valóban sok volt a nyomdahiabás. Nyomdánkkal egyeztetünk ez ügyben, és ígéretet kaptunk arra, hogy a további számok között nem lesznek selejtesek. A nyomdahiabás példányokat postafordultával kicseréljük hibátlanokra (ha tehetik, küldjük el a hibás példányt), és ugyancsak díjtalanul pótoljuk az esetleg kimaradt számokat. Reklamációikat postacímünkre küldjék. (Mizser Attila)

Programajánlat

Hétfőnként ügyeletet tartunk az Uránia Csillagvizsgálóban, a 3. emeleti MCSE-helyiségben. Tagdíjbe-fizetések és Meteor-előfizetések itt is rendezhetők. Dec. 23-án és 30-án az ügyelet elmarad!

Észlelő évvége Ráktanyán! December 27-30. között észlelő évvégét rendez az MCSE. Elhelyezés fűtött kőházakban. Műszereiről, étkezéséről mindenki maga gondoskodik (főzési lehetőséget biztosítunk). A részvételi díj éjszakánként 100 Ft, MCSE-tagoknak 50 Ft. 29-én felkeresjük a pápai Aquila Csillagvizsgálót. A résztvenni szándékozók az MCSE postacímén (1399 Budapest, Pf. 701/29.), a 186-2313-as telefonon ill. hétfői ügyeletünkön érdeklődhetnek.

Adok-veszek

ELADÓ 80/1020-as refraktor igényes szereléssel, alumíniumcsőben, mikrofokuszírozással, századeleji német műhelyből származó kitűnő minőségű akromáttal. Irányár 10 ezer Ft. ELADÓ Pentacon 2,8/29-es kifogástalan állapotú nagylátószögű objektív. Ára 2000 Ft. Rózsa Ferenc, 2600 Vác, Munkácsy M. u. 4.

MEGVÉTELRE keresem Kulin György A távcső világa c. munkáját. Hamvai Antal, 4485 Nagyhalász, Petőfi út 74.

ELADÓ távcsőtükrök jutányos áron, megfelelő méretű sík segédtükrrel: 150/600 (pyrex) 3000 Ft, 190/700 (flint) 4000 Ft, 200/1700 (homogén) 5000 Ft. Weintraut József, 7720 Pécsvárad, Munkácsy M. u. 17.

TÁVCSÓTÜKRÖT CSATLÓSTÓL! Fényerős tükrök csiszolását is vállalom Newton- és Cassegrain-rendszerekhez Questar gyártmányú eredeti amerikai 25 cm-es pyrex korongokból ill. kisebb szovjet gyártmányú pyrex korongokból. Tükrök kijavítását szintén vállalom 40 cm-es átmérig. Csatlós Géza, 1021 Budapest, Kuruclesi út 51/b.

ÚJ ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! Korlátozott számban, kedvezményes áron megrendelhető a Meteor 1990-es teljes évfolyama, mely számos, jelenleg is használható információt tartalmaz észlelési és távcsőépítési témakörökből. Rózsaszín postautalványon rendelhető meg 400 Ft-ért, a Magyar Csillagászati Egyesület postacímen: 1399 Budapest, Pf. 701/29.

ELADÓK egyik tagtársunk műszerei: MTO 1000-es Makszutov-Cassegrain-teleobjektív és egy 200/3000-es Cassegrain-távcső Star Instruments optikával, profi parallaktikus mechanikával, óragéppel, kimondottan igényesnek. Érdeklődni az MCSE-nél

lehet postacímkön: 1399 Budapest, Pf. 701/29. ill. hétfői ügyeletünkön.

ELADÓK egy erdélyi amatőrtársunk 25 és 35 mm-es gyári Huygens-okulárjai (700 Ft) és írisz-blendéi (400 Ft). Érdeklődni hétfőnként lehet, az MCSE-ügyeleten.

ELADÓK 65 mm átmérőjű, csak fotografikus célra alkalmas napszűrők foglalattal együtt, amíg a készlet tart. A foglalat Telemator vagy Telemator távcső tubusára ráhúzható, nagyobb távcsöveknél a belépő nyílást eltakaró lemezbe csavarozható. Ára 2500 Ft. Megrendelhető az Uránia Csillagvizsgáló címen (1253 Budapest, Pf. 36.).

10 CM-ES TÁVCSŐ ÁRÁÉRT 15 CM-ESET ADUNK! ELADÓ egy 150/1200-as, vadoztatój fő- és segédtükrrel szerelt Newton-reflektor ízléses fatubusban, Kürti-féle mechanikával, mindkét tengelyen finommozgatással, 6x30-as keresővel, 2 okulárral. Ára bruttó 25 ezer Ft (ennyibe kerül az N100-P). ELADÓ egy 4/20-as nagylátószögű objektív 2500 Ft-ért és egy 4/200-as teleobjektív 1500 Ft-ért. Mindkettő Zeiss gyártmányú, bajonettzáras gépekhez csatlakoztatható (pl. EXA). Hegedüs Tibor, 6501 Baja, Pf. 766. tel.: (79) 24-027

ELADÓ 100/1000-es Newton-reflektor 6 és 25 mm-es okulárral, keresővel. Állványa villás parallaktikus, a rektatengelyen csigakerekes finommozgatással. Az okulányírlás tetőszöleges helyzetbe forgatható, fényképezőgép csatlakoztatható hozzá. Imre Zoltán, 1117 Bp, Irinyi u. 42. 1116. szoba, tel.: 166-5422/31 (h-cs); 9022 György, Árpád út 55., tel.: (96) 10-983 (p-v).

ADOK-VESEK rovatunkban legfeljebb 10 sorig díjtalanul közöljük előfizetőink csillagászati apróhirdetéseit. Nem előfizetők számára a hirdetés díja soronként 50 Ft. Kérjük, tömören fogalmazzanak!